

В. М. Костюкевич

Т. В. Вознюк

А. І. Драчук

СПОРТИВНІ ІГРИ: КУРС ЛЕКЦІЙ

Рекомендовано Вченою радою Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів

Вінниця - 2012

УДК : 7963(075.8)

ББК 75.5Я73 В64

Рекомендовано Вченою радою інституту фізичного виховання і спорту Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, протокол № від

Рецензенти: *Лисенчук Г.А., доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор кафедри футболу Національного університету фізичного виховання і спорту України*

Козіна Ж. Л., доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, завідувач кафедри циклічних видів спорту та спортивних ігор Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

Костюкевич В. М. Спортивні ігри: курс лекцій: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів /В. М. Костюкевич, Т. В. Вознюк, А. І. Драчук Вінниця: Ландо ЛТД, 2012. - 240 с.

У навчальному посібнику викладено теоретичний і методичний матеріал зі спортивних ігор, які входять до навчального плану інститутів фізичного виховання і спорту педагогічних університетів.

В.М, Костюкевич, Т.В. Вознюк, А.І. Драчук, 2012

ЗМІСТ

Передмова.....	6
1. Спортивні ігри: витоки, розвиток та сучасні тенденції розвитку	
1. Виникнення спортивних ігор	7
2. Соціально-культурні передумови виникнення сучасних спортивних ігор	10
3. Зародження спортивних ігор у народів, що проживали на території У країни.....	13
4. Значення спортивних ігор у сучасному суспільстві	14
5. Сучасні тенденції розвитку спортивних ігор.....	17
2. Характеристика та специфічні ознаки спортивних ігор	
1. Класифікація спортивних ігор	19
2. Характеристика ігрової діяльності	24
3. Спортивні ігри в програмах Олімпійських ігор	27
3. Організація і проведення змагань зі спортивних ігор	
1. Характеристика змагань	34
2. Організація і проведення змагань	36
3. Системи розіграшів проведення змагань	48
4. Історія виникнення і розвитку гандболу	
1. Основні правила гри.....	54
2. Виникнення і розвиток гандболу в світі	55
3. Розвиток гандболу на Україні	59
4. Сучасні різновиди гандболу	64
5. Основи техніки і тактики гри в гандбол	
1. Характеристика техніки гри	67
2. Техніка нападу польового гравця	70
3. Техніка захисту польового гравця	74
4. Техніка гри воротаря в захисті та нападі	77
5. Характеристика тактики гри	79
6. Тактика гри польового гравця у нападі	82
7. Тактика гри польового гравця у захисті	83
8. Тактика гри воротаря у захисті	84
6. Методика навчання гри в гандбол	
1. Структура процесу навчання	86
2. Навчання польового гравця прийомом гри у нападі	89
3. Методика навчання тактики гри у нападі.....	90

4.	Навчання тактики захисту	97
5.	Техніка гри воротаря	107
6.	Навчання техніки гри воротаря.....	108
7.	Міжнародна федерація гандболу (ІГФ)	110
8.	Історичні аспекти розвитку волейболу. Коротка характеристика гри	
1.	Родовід гри	112
2.	Основні правила гри	118
3.	Тенденції розвитку сучасного волейболу та його різновиди	121
4.	Вимоги до інвентарю та обладнання	124
9.	Класифікація техніки і тактики гри у волейбол	
1.	Класифікація техніки нападу.....	126
2.	Класифікація техніки захисту	127
3.	Методика початкового навчання	128
4.	Тактика гри в нападі	130
5.	Тактика захисту.....	135
6.	Функції гравців	136
10	Управління розвитком волейболу	
1.	Міжнародна федерація волейболу (ФІВБ)	138
2.	Європейська конференція волейболу (ЄКВ)	141
3.	Федерація волейболу України	142
11	Історія виникнення та розвитку баскетболу	
1.	Світова історія баскетболу	145
2.	Історія розвитку баскетболу на Україні	156
3.	Сутність гри. Основні правила	160
12	Техніка і методика початкового навчання гри у баскетбол	
1.	Основні терміни	163
2.	Класифікація техніки гри	164
3.	Методика початкового навчання.....	166
4.	Вивчення техніко-тактичного прийому	167
13	Класифікація і аналіз тактики баскетболу	
1.	Основні поняття.....	169
2.	Класифікація тактики баскетболу	171
3.	Основні чинники тактичної підготовки	173
4.	Методика оволодіння тактичною майстерністю.....	177
5.	Функції гравців	180

14	Особливості проведення занять з*баскетболу в освітніх закладах	
	1. Види занять, їх структура та зміст.....	182
	2. Планування навчального матеріалу упродовж річної та багаторічної підготовки	185
	3. Контроль як один з ефективних засобів управління процесом підготовки	188
15	У ПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ БАСКЕТБОЛУ	
	1. Міжнародна любительська федерація баскетболу (ФІБА).....	189
	2. Федерація баскетболу У країни (ФБУ)	194
16	Історія виникнення і розвитку гри у футбол	
	1. Родовід гри	197
	2. Розвиток футболу в Україні ..	206
	3. Сутність і основні правила гри.....	210
17	Техніка і тактика гри у футбол	
	1. Класифікація техніки гри.....	214
	2. Тактика футболу.....	215
	3. Метод гри	218
	4. Тактична підготовка футболістів	220
	5. Класифікація тактики	221
	6. Методика навчання техніки гри у футбол	222
18.	Управління розвитком футболу	
	1. Міжнародна Федерація Футбольних Асоціацій (ФІФА)	226
	2. Європейська спілка футбольних асоціацій (УЄФА)	230
	Термінологія спортивних ігор	232
	Список основної та додаткової літератури	235

ПЕРЕДМОВА

Спортивні ігри є найбільш популярними видами спорту на всіх континентах світу. Більшість спортивних ігор абсолютно доступні та не потребують особливих затрат і матеріального забезпечення. Варто зазначити великий вплив спортивних ігор на здоров'я людей різних вікових категорій. В більшості країн світу спортивні ігри складають основний програмний матеріал в шкільних і вузівських програмах з фізичного виховання.

Відповідно до навчальних планів для студентів денної та заочної форми навчання передбачено вивчення фахової дисципліни «Теорія і методика викладання спортивних ігор», програма якої передбачає лекційний та практичний курс з видів спортивних ігор, які входять до шкільної програми гандбол, волейбол, баскетбол і футбол. Ці види спорту найбільш повно відображені в навчальному посібнику. Насамперед це стосується історії розвитку спортивних ігор, класифікації техніки і тактики, методики навчання ігровим прийомам тощо.

Окрім цього у навчальному посібнику наведені основні терміни зі спортивних ігор, надана рекомендована література.

Автори будуть вдячні за пропозиції та критичні зауваження до змісту навчальної книжки.